

Kako zapisujemo imena praznikov?

Ključne besede
• imena praznikov

1. Kateri praznik je tvoj najljubši? Zakaj?

2. Praznike razvrsti v preglednico. Piši s pisanimi črkami.

DAN REFORMACIJE

KULTURNI PRAZNIK

BOŽIČ

VELIKA NOČ

ROJSTNI DAN

DAN DRŽAVNOSTI

GOD

SVEČNICA

POROKA

OSEBNI PRAZNIKI	CERKVENI PRAZNIKI	DRŽAVNI PRAZNIKI
rojstni dan	božič	dan reformacije
god	velika noč	kulturni praznik
poroka	svečnica	dan državnosti

3. Kako si napisal imena praznikov? Ali si vse praznike napisal z malo začetnico? Kaj pa tvoji sošolci?

Vsa imena praznikov iz prejšnje naloge zapišemo z malo začetnico, ker v njih ni osebnega imena.

4. Preberi besedilo.

Rok Omahen

Pokukajmo v preteklost

Kako so nekoč praznovali gregorjevo

Gregorjevo praznujemo 12. marca. Po ljudskem izročilu je to dan, ko se ženijo ptički. Star običaj namreč pravi, da so se dekleta nekoč na gregorjevo ozirala v nebo. Prva ptica, ki jo je dekle videlo, je naznanila, kakšen bo njen mož.

Gregorjevi običaji na Gorenjskem

Na Gorenjskem je bila na večer pred gregorjevim navada spuščati barčice v vaškem potoku. Barčice, ki jih v novejšem času imenujejo gregorčki, so bile izdelane iz preprostih materialov. Sestavljene so bile iz podlage, ki je plavala na vodi. Na njo so dali v olje namočene lesene oblance, ki so dobro goreli. Namesto oblancev so uporabljali tudi sveče, ki so bile pritrjene na deščice. Ponekod so spuščali tudi lesena obuvala – cokle, prav tako okrašene s svečami. S pošiljanjem ognja po vodi so nakazali konec dela ob svečah, oljenkah in petrolejkah, saj je bil dan že tako dolg, da so lahko delali ob dnevni svetlobi.

Gregorjevo v Prekmurju

V Prekmurju so na gregorjevo koledovali učitelji in učenci. V navadi je bilo, da dva boljša učenca hodita od hiše do hiše, pojeta kolednico in prosita darov. To so počeli na čast papežu Gregorju I. Velikemu, ki je bil eden od najimenitnejših cerkvenih učenjakov. Sčasoma so koledovanje ob gregorjevem v Prekmurju prepovedali, ker se mladi koledniki pogosto niso vedli, kot se spodobi.

Kdaj se pravzaprav ženijo ptički?

Po nekaterih navedbah se ptički ženijo tudi na vincencijevo (22. 1.) in na valentinovo (14. 2.). Na Slovenskem je najbolj veljalo, da se ženijo na gregorjevo, saj je bil to včasih prvi spomladanski dan. Gregorjevo je torej slovensko valentinovo.

5. Pogovorite se.

- Se ti je besedilo zdelo zanimivo? Pojasni.
- Si mu lahko sledil ali nisi mogel ostati zbran? Zakaj?
- So ti bili podnaslovi v pomoč pri branju? Zakaj?

Besedilo vsebuje veliko starih izrazov, ki se v današnjem času ne uporabljajo več tako pogosto ali pa smo jih že pozabili. Zato je besedilo težje berljivo. V pomoč pri razumevanju so tudi podnaslovi, ki opišejo, kaj opisuje poglavje.

6. Odgovori.

- a) Izpiši naslov besedila v 4. nalogi. **Kako so nekoč praznovali gregorjevo**
- b) Izpiši nadnaslov besedila. **Pokukajmo v preteklost**
- c) Kdo je avtor besedila? **Rok Omahen.**
- č) Kje bi lahko prebral tako besedilo? **V časopisu ali reviji oz. na spletu.**
- d) O čem govori besedilo? **O praznovanju gregorjevega.**

- e) V katerem delu se ti je zdelo besedilo še posebej zanimivo? Zakaj?

7. Izpiši imena praznikov, ki jih zaslediš v besedilu.

gregorjevo, vincencijevo, valentinovo

- a) Kako pišemo imena praznikov: z malo ali veliko začetnico? **Z malo.**
- b) Zakaj jih tako pišemo? **Ker spadajo med občna imena.**

8. Dopolni preglednico z državnimi prazniki. Piši s pisanimi črkami.

1. JANUAR	ново leto
8. februar	KULTURNI PRAZNIK ALI PREŠERNOV DAN
25. JUNIJ	dan državnosti
31. oktober	DAN REFORMACIJE
1. NOVEMBER	dan spomina na mrtve
26. DECEMBER	dan samostojnosti in enotnosti

9. Kako na šoli praznujete kulturni praznik?

npr.:

Tega dne so na voljo številne kulturne dejavnosti. Spoznamo pesnika, njegova dela, beremo njegova dela, poustvarjamo dela, se likovno izražamo in pripravimo prireditev v čast Franceta Prešerna.

Razmisli in odgovori.

Dopolni in pomni.

Imena **praznikov** spadajo med **občna** imena, zato jih pišemo z **malo** začetnico. Izjema so prazniki, ki vsebujejo lastno ime (npr. Prešernov dan, Marijino vnebovzetje).

Junaki Radovednih pet so pravilno zapisali imena praznikov.

ČISTILNA NAPRAVA (video EKO BZ)

1. Kaj vse zlivajo ljudje v straniščno školjko?
 2. Kaj vse se izloči iz vode v čistilni napravi?
 3. Naštej 5 nasvetov, ki se jih moraš držati, da bo voda čim manj onesnažena.
 4. Ali mogoče veš, kje je čistilna naprava za tvoj kraj?
-
1. Ljudje v straniščno školjko zlivajo nevarna čistila, šampone, barve, lake, olje iz solat in ocvrtega krompirčka, igrače in oblačila.
 2. Iz vode se v čistilni napravi najprej izločijo trdi delci in smeti (hrana in pesek), nato se v zbiralnem bazenu blatni delci posedejo na dno, sledijo štirje bazeni, kjer se voda očisti vseh preostalih strupenih snovi. Pred izpustom v naravo gre voda še pod ultravijolično svetlobo.
 3. Da bo voda čim manj onesnažena, se držimo teh petih pravil:
 - 1 - Vodo zapiraj tudi med umivanjem zob.
 - 2 - V školjko le lulaj in kakaj.
 - 3 - Uporabi le kapljico mila, ko umivaš roke.
 - 4 - Če v naravi najdeš smeti, jih pospravi.
 - 5 - Spomni prijatelja, naj ravna enako.
 4. Čistilna naprava za Cerknico se nahaja v Dolenji vasi. Tam je centralna čistilna naprava, male komunalne čistilne naprave pa se nahajajo skoraj v vsakem kraju v občini Cerknica.

ELEKTRIKA (video EKO BZ)

1. Nariši znak za električno omarico.
2. Kdo jo lahko odpira in komu je to prepovedano?
3. Naštej 4 nasvete za varno uporabo električnih naprav.

- 1.
2. Otroci ne smejo odpirati električne omarice, lahko pa jo očka, oziroma druge (usposobljene) odrasle osebe.
3. Za varno uporabo električnih naprav se moramo držati naslednjih štirih nasvetov:
 - 1 - Preglej stare naprave.
 - 2 - Prepreči poškodbe kablov.
 - 3 - Prepreči stik z vodo.
 - 4 - Izklopi naprave pred čiščenjem.